

Dok se političari intenzivno trude uvjeriti ono što je ostalo od biračkih tijela da se “prebacujemo” na zelenu ekonomiju ili onu baziranu na obnovljivim izvorima energije, banke, savršeni primjeri kapitalističkih institucija, vidljivi i “samoregulirajući” eksponati nevidljive ruke tržišta u pojedinim dijelovima svijeta ulažu u fosilne izvore energije više od uobičajenoga. Sažeto s jasnom poantom, analizirao je to Financial Times zaključivši da banke povećavaju ulaganja u okolišno štetne projekte, poput ekstrakcije plina iz škriljca. Metoda je to koja iza sebe ostavlja jalov postapokaliptični okoliš nesposoban za normalnu reprodukciju života.

Istraživanje na kojeg se poziva FT proizvelo je 36 aktivističkih organizacija među kojima su BankTrack, Honor the Earth, Indigenous Environmental Network, Oil Change International, Rainforest Action Network i Sierra Club.

Najveće svjetske banke povećale su financiranje “ekstremnih fosilnih goriva” prošle godine za 11 posto. Za projekte radikalno štetne po okoliš poput iskapanja iz škriljaca, arktičkih iskapanja i ekstremnih vađenja nafte iz dubokih voda, izvoz ukapljenog plina te za ugljen (toplane i rudarenje) izdvojili su frapantnih 115 milijardi dolara. U tome prednjače kanadske financijske institucije prisutne i u projektima vezanima za Balkan (rudnici zlata i srebra u Rošia Montanā-i te u Kazandolu, u Grčkoj, itd...). Među bankama, tri najveća ulagača u daljnje uništavanje okoliša su Royal Bank of Canada, Toronto Dominion Bank i JPMorgan Chase.

Povezan sustav

Dok se u Europi, Australiji, Japanu i Kini od potpisivanja Pariškog ugovora 2016. smanjilo ulaganje u fosilnu ekonomiju, banke iz SAD-a i Kanade povećale su izdvajanja u ovom sektoru. Najveća “ulaganja” odlazila su na iskapanja iz škriljca i plinovode. Samo prošle godine izdvajanja za ove projekte udvostručila su se te su iznosila 47 milijardi dolara. JPMorgan Chase, nekoć dvije banke koje nisu ostale nevine u doprinosu globalnoj ekonomskoj krizi 2007. nadalje, sada posljedično spojene u jednu, neometano nastavljaju uništavati svijet, pokazuje to podatak prema kojem su se njihova ulaganja u fosilne izvore energije samo prošle godine – učetverostručila!

Pritom ovdje treba napomenuti da ti projekti nisu prolazili glatko. Proteklih se godina primjerice u Sjevernoj Americi vodi velika bitka tzv. Prvih nacija (one koje mi još uvijek nazivamo “Indijancima”) protiv ovih projekata, no njihovi protesti, usprkos ekstremnom nasilju, oružju, ranjavanjima, hapšenjima i ignoriranju pravnog sustava, jednostavno nisu zadobili gotovo nikakvu pozornost u globalnom mejnstrimu, kao da klima nije globalno povezana i kao da se druge dijelove svijeta poput Rumunjske ili Makedonije gdje se vode iste bitke, protiv više-manje istih kompanija sve ovo ne tiče...

Možda je ovo još jedan dobar primjer za ukorijeniti značenje fraze o interesima krupnog kapitala. Društveni odnos eksploatacije i privatizacije proizvoda rada poznat i kao kapital ne poznaje granice, nacionalnosti niti naše apele za bolju budućnost. Klimatske promjene funkcioniraju po sličnim principima: ne poznaju ni granice, ni nacionalnost i ne prežu pred našim apelima za poštenom. I klimatske promjene su društveni odnos, a ne samo činjenična posljedica naše organizacije društva. Kapital se može oplođivati i u zelenoj ekonomiji, stoga interesi JPMorgan Chasea da i dalje nastavi štetiti planeti treba tražiti u pravilima ostvarivanja profita: što više, što brže, što kraće.... Ta zelena ekonomija možda također može oplođivati kapital, ali 20 godina za povrat investicija bankarima je previše. S druge strane, ako protiv ovoga organizirate društveni otpor, zaboravite na podršku mejnstrima, zaboravite na društveni konsenzus, a očekujte marginalizaciju i ridikulizaciju jer tko je toliko lud boriti se protiv banaka ništa drugo ni ne zaslužuje, zar ne?

Izvor: bilten